

FRANTZ

Σκηνοθεσία: Φρανσουά Οζόν
Σενάριο: Φρανσουά Οζόν, Φιλίπ Πιατζό
Ηθοποιοί: Πιερ Νινέ, Πόλα Μπιρ, Ερνστ Στότζνερ, Μαρί Γκρούμπερ
Φωτογραφία: Πασκάλ Μαρτί
Μουσική: Φιλίπ Ρομπί
Χώρα: Γαλλία, Γερμανία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 113΄

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Φεστιβάλ Βενετίας 2016 Βραβείο Μαρτσέλο Μαστρογιάνι
- Καλύτερη νέα Ηθοποιός η Paula Beer.
- Πολλές Υποψηφιότητες

“Frantz”, το ασπρόμαυρο ποίημα του Φρανσουά Οζόν για το δράμα των ηττημένων.

Το 1919, σε μια επαρχιακή γερμανική πόλη, η Άννα επισκέπτεται καθημερινά τον τάφο του αρραβωνιαστικού της Φραντς, ο οποίος σκοτώθηκε στη Γαλλία στον Μεγάλο Πόλεμο που μόλις τελείωσε. Τον τάφο όμως επισκέπτεται κι ένας μυστηριώδης Γάλλος, ο οποίος συστήνεται ως φίλος και παλιός συμφοιτητής του Φραντς.

Μια ταινία του Ερνστ Λιούμπιτς του 1932 δίνει στον άνισο Φρανσουά Οζόν («8 Γυναίκες», «Η Πισίνα») την ευκαιρία για ένα ντελικάτο, συναισθηματικό και τρυφερά παλιομοδίτικο ριμέικ. Το ασπρόμαυρο (αν

και διακόπτεται από αδικαιολόγητα έγχρωμες σκηνές «χαμένης ευτυχίας») αποδεικνύεται επιτυχημένη επιλογή, ενώ εξαιρετικό είναι το πρωταγωνιστικό δίδυμο Πάουλα Μπέερ (βραβείο πρωτοεμφανιζόμενης στο Φεστιβάλ Βενετίας) - Πιέρ Νινέ («Yves Saint Laurent», «Ο Συγγραφέας»).

Η ταινία είναι βαθιά ανθρώπινη και πολυεπίπεδη, ενώ τα κοστούμια και η φωτογραφία υφαίνουν μια μαγική ατμόσφαιρα ανάμεσα στην Γαλλία και τη Γερμανία, μεταξύ του Πρώτου και του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου.

Δυο απλοί άνθρωποι, θύματα του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, που προσπαθούν να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους, είναι τα κύρια πρόσωπα στην ταινία «Φραντς» του Γάλλου Φρανσουά Οζόν, που χάρισε στην πρωταγωνίστριά του, Πάουλα Μπέερ, το βραβείο «Μαρτσέλο Μαστρογιάνι» καλύτερης ερμηνείας στο πρόσφατο φεστιβάλ της Βενετίας.

Η ταινία του Οζόν μας μεταφέρει στα 1919, σε μια μικρή γερμανική πόλη, ένα χρόνο μετά την ανακωχή και τη συνθήκη των Βερσαλλιών, που ακολούθησε το τέλος του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου. Η Άννα, μια νεαρή Γερμανίδα (Πάουλα Μπέερ), εξακολουθεί να θρηνεί το θάνατο, στον πόλεμο, του νεαρού μνηστήρα της, ζωγράφου και θαυμαστή του Μανέ, Φραντς. Ξαφνικά, μια μέρα, θα ανακαλύψει πως δεν είναι η μόνη επισκέπτρια που βάζει λουλούδια στον τάφο του Φραντς. Τον τάφο επισκέπτεται καθημερινά και ένας βετεράνος του πολέμου, από την άλλη «όχθη», ο Γάλλος Αντριέν (Πιέρ Νινέ), που κάποια στιγμή θα εκμυστηρευτεί σ' αυτήν και τους γονείς του Φραντς, πως ήταν φίλος με το νεκρό, όταν σπούδαζαν στο Παρίσι.

Η ιστορία της ταινίας ξεκίνησε αρχικά ως θεατρικό έργο που, το 1931, στη χολιγουντιανή του περίοδο, ο μεγάλος Γερμανός σκηνοθέτης Ερνστ Λιούμπιτς μετέτρεψε σε ένα ωραίο μελόδραμα, κάλεσμα ταυτόχρονα για ειρηνισμό,

με τον τίτλο «Broken Lullaby». Στη δική του ταινία, με ένα δεύτερο μέρος που πρόσθεσε ο ίδιος (εκείνο της Άννας που πάει στο Παρίσι σε αναζήτηση του Αντριέν) ο Οζόν, εκτός από το θέμα της αποδοχής της ήττας αλλά και της συμφιλίωσης, πράγμα που δεν ήταν εύκολο σε μια χώρα που ήταν αναγκασμένη να δεχτεί την ταπεινωτική συνθήκη των Βερσαλλιών (που όπως γνωρίζουμε θα οδηγήσει στον Χίτλερ και το φασισμό), στρέφεται και σε θέματα όπως αυτό του έρωτα (διπλού στην περίπτωση, της Άννας, έρωτα για το νεκρό μνηστήρα και, στη συνέχεια, για τον Αντριέν), των ενοχών αλλά και του ψέματος και της συγγνώμης.

Πέρα από το θέμα της συμφιλίωσης ανάμεσα στις δυο χώρες, ο Οζόν επικεντρώνεται στην ανάπτυξη του χαρακτήρα της Άννας, παρουσιάζοντάς μας μια γυναίκα που προσπαθεί, μέσα από τη νοσηρή ατμόσφαιρα των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων, να βάλει τάξη στα αισθήματά της και να ανακτήσει και πάλι το πάθος για ζωή. Όλα δοσμένα με εκπληκτική άνεση, με πλάνα στιλιζαρισμένα, χωρίς να αρνείται το κλασικό μελόδραμα, με μια κάμερα που αφήνει χώρο στα άτομα να αναπνεύσουν, με τα τρία βασικά του πρόσωπα να κινούνται σε χώρους, φωτογραφημένους σε μαυρόασπρο φιλμ, που τονίζει τα αισθήματα και τις θλιβερές, νοσηρές συχνά, καταστάσεις που κυριαρχούν στο μεγαλύτερο τμήμα της ταινίας, με εξαίρεση ορισμένες σκηνές ηρεμίας και χαράς (ιδιαίτερα στους περιπάτους στο δάσος και στο ποτάμι του ζευγαριού Άννας-Αντριέν, καθώς και στη σκηνή του φινάλε με τον πίνακα του Μανέ να αποκτά τελικά τα πλούσια χρώματά του) που γυρίστηκαν σε έγχρωμο φιλμ.

ΝΙΝΟΣ ΦΕΝΕΚ ΜΙΚΕΛΙΔΗΣ

...
Στο ξεκίνημα της ταινίας, ο Οζόν ρίχνει το βάρος στον Αντριέν, έναν νεαρό Γάλλο που έρχεται στο χωριό του Γερμανού φίλου του λίγο μετά το 1918, αποθέτει λουλούδια στον τάφο του, γνωρίζεται με τους γονείς του νεκρού και τους μεταφέρει τις ανέμελες στιγμές που μοιράστηκαν ως σπουδαστές στο Παρίσι, και έρχεται κοντά στην αρραβωνιαστικιά του, μια κοπέλα που χρωστάει ευγνωμοσύνη στους γονείς του αγαπημένου της, τους οποίους και αισθάνεται ως δική της οικογένεια και τιμά με απόλυτη αφοσίωση. Ο σκηνοθέτης κάνει μια σημαντική αλλαγή πλεύσης στο δεύτερο μέρος της ταινίας, δίνοντας την πρωταγωνιστική σκυτάλη στην Άννα.

Η υγρασία της σχέσης του Αντριέν με την Άννα περνάει από πολλά στάδια, μέχρι την τελική σκηνή, έτσι ώστε ο θεατής να μην ξέρει τι να υποθέσει: ποια ήταν η πραγματική σχέση των δύο φίλων; Άδολη ή ακόμη και ερωτική; Ποιες είναι οι προθέσεις του Αντριέν απέναντι στην Άννα; Είναι αυθόρμητη η έλευσή του σε έναν ξένο τόπο ή προϊόν τύψεων και δεύτερων σκέψεων; Έχουν δίκιο οι ηττημένοι, οργισμένοι ιντόπι που τον υποπεύονται και του φέρονται εχθρικά; Τέλος, πώς θα πορευτεί η Άννα όταν μάθει περισσότερες λεπτομέρειες για τον χαρακτήρα του Αντριέν και για το τι ακριβώς συνέβη στο μέτωπο;

Ο Οζόν, έχει πλειστάκις δανειστεί τη χιτοσκοπική τεχνική και θεματολογία, όποτε η περίσταση ευνοούσε το σασπένς στις ταινίες του. «Ο κύριος κανόνας του Χίτσκοκ είναι να κρατηθεί το ενδιαφέρον του θεατή, να βυθιστεί στην προσμονή και τις επιθυμίες που γεννιούνται από την ταινία», συνεχίζει ο Γάλλος σκηνοθέτης, ο οποίος, όπως και ο Βρετανός μετρ, ενθαρρύνει το κοινό να αγκαλιάσει την ηδονοβλεπτική του πλευρά. Στο «Frantz» τα διαφορούμενα μουσικά ιντρίγκάρουν με μεθοδευμένη εξέλιξη και η **ταινία ουσιαστικά είναι μια αφηγηματική σπουδή πάνω στις πολλές διαστάσεις του ψέματος**, του ερωτικού και, κατ' επέκταση, του πολιτικού. Η «Λευκή Κορδέλα» του

Μίκαιλ Χάνεκε έρχεται αμέσως στον νου ως παράδειγμα προς σύγκριση, όπου ο Οζόν σχολιάζει την ύπαρξη κοινών στοιχείων, αν και διαχωρίζει την πνευματική και εικαστική (λόγω της επιλογής του ασπρόμαυρου έναντι του έγχρωμου) συγγένεια από το ίδιο το θέμα. Ο λόγος που ο Οζόν πίστεψε πως το χρώμα δεν θα εξηγηρετούσε την ιστορία του είναι γιατί η έλλειψή του τού φάνηκε πιο αυθεντική, πιο κοντά στην κινηματογραφική και πραγματική μνήμη, **σαν τις παλιές φωτογραφίες** ή τις αντίστοιχες ταινίες που βγήκαν από εκείνη την εποχή, αλλά και πιο ταιριαστό στο περιρρέον πένθος. Ωστόσο, όποτε αισθάνθηκε πως το στόρι έφερνε τους χαρακτήρες σε μια ζωτικότερη κατάσταση («όταν το αίμα άρχισε να κυλάει στις φλέβες τους, ακριβώς όπως η ζωή δεχότανε την ύπαρξη»), δεν δίστασε **να εμπλουτίσει με χρώμα τις επιλεγμένες σκηνές**, φροντίζοντας να αυξήσει τους ήχους που μέχρι τότε παρέμεναν «ταπεινοί», μακριά από τις τέλειες χολιγουντιανές παραγωγές, που επιμένουν να συμπεριφέρονται σε έργα εποχής σαν να είναι σύγχρονες περιπέτειες.

Πολλοί κριτικοί, ήδη από την επομένη της πρεμιέρας της ταινίας στη Βενετία, επισήμαναν την αλληγορία για το πρόσφατο Brexit ή ο Οζόν παραδέχτηκε πως, ενώ κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας δεν είχε καθόλου στον νου του τις πολιτικές συμπαροδηλώσεις, όντως **το «Frantz» μιλάει ξεκάθαρα για την ξеноφοβία** σε μια Ευρώπη που κινείται σε παράδοξες κατευθύνσεις και θυμίζει τόπο σε καιρό πολέμου. Μία από τις αγαπημένες του σκηνές της ταινίας είναι όταν η Άννα βρίσκεται σε ένα καφενείο, ενώ επισκέπτεται τον Αντριέν στο Παρίσι, και, μόλις βλέπουν ένστολους να εισέρχονται, όρθιοι οι Γάλλοι θαμώνες τραγουδούν τη Μασσαλιώτιδα, αγνοώντας την προέλευση της έντρομης κοπέλας – μια ανατριχιαστική έξαρση αυθεντικού, φορτισμένου πατριωτισμού, σε κρίσιμο χρονικό σημείο. Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο για τον Οζόν ήταν η κανονική χρήση της γλώσσας από τους ηθοποιούς του, τον Πιέρ Νινέ και την Πόλα Μπέρ, θεωρώντας πως οι σύγχρονοι θεατές δεν αποδέχονται εύκολα τα αγγλικά ως υποκατάστατο σε περιπτώσεις μεικτών διαλόγων. Μέσω αυτής της επιλογής πιστεύει πως η ελπίδα, ως αντίστιξη στον ζόφο και στον θάνατο, μεταδίδεται πειστικότερα.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΟΖΟΝ

Γεννήθηκε το 1967 στο Παρίσι, Γαλλία. Έχει διακριθεί με 28 Βραβεία και 60 Υποψηφιότητες.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

2016 Frantz, 2014 Η καινούρια φιλενάδα, 2013 Νέα & όμορφη, 2012 Το αγόρι στο τελευταίο θρανίο, 2010 Potiche, 2009 Le refuge, 2009/I Ricky, 2007 Angel, 2007 Quand la peur divorce l'ême (Short), 2006 Un lever de rideau (Short), 2005 Le temps qui reste, 2004 5 φορές το 2, 2003 Swimming Pool, 2002 Courts mais Gay: Tome 3 (segment "Les Puceaux"), 2002 8 γυναίκες, 2001 X2000: The Collected Shorts of Francois Ozon (Video), 2000 Sous le sable, 2000 Gouttes d'eau sur pierres brûlantes, 1999 Les amants criminels, 1998 X2000 (Short), 1998 Scènes de lit (Short), 1998 Sitcom, 1997 Regarde la mer, 1996/II L'homme idéal (Short), 1996 Une robe d'iti (Short), 1995 Jospin s'clair (Documentary), 1995 La petite mort (Short), 1994 Action vriti (Short), 1994 Une rose entre nous (Short), 1993 Victor (Short), 1992 Thomas reconstitu (Short), 1991 Deux plus un (Short), 1991 Le trou madame (Documentary short), 1991 Peau contre peau (Documentary short), 1991 Une goutte de sang (Short), 1990 Mes parents un jour d'iti (Short), 1988 Les doigts dans le ventre (Short), 1988 Photo de famille (Short).